

СТАНОВИЩЕ

от *проф. д-р Боряна Ламбрева*

НМА „Проф. Панчо Владигеров“

за
дисертационния труд
на

Теодор Никифорос Харидис

на тема:

„Камерната опера „LA KROPJA“:

История на създаването и музикален анализ.“

*(Произведението е базирано на книгата „В зоната на дим и
анемонии“ от Йоанис Профис в (4) четири поетични картини“)*

за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ в
професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство

научен ръководител: **проф. д.н. Елисавета Вълчинова-Чендова**

Теодор Харидис е редовен докторант в докторска програма „Музика“ към НБУ – София. Възпитаник на Националната консерватория в Атина и НМА „Проф. Панчо Владигеров“ – София, той е дипломиран магистър по композиция. Както се вижда от автобиографичната му справка, кандидатът има широки професионални интереси и неговата активност обхваща богата гама от прояви. Композиранията от него музика е записвана и издавана на CD, тя среща своята аудитория и сред почитателите в концертните зали, кинозалоните, училищата и т.н. През годините Теодор Харидис е преподавател в Консерваторията в Солун и лектор в Македонския университет. Понастоящем е Директор на средно музикално училище. Член е на сдружението на гръцките композитори.

Дисертационният труд „Камерната опера „La Kropia“: История на създаването и музикален анализ“ е представен от кандидата и одобрен на заседание на Департамент „Музика“ към НБУ. Предмет на труда е авторската опера на докторанта. Дисертацията е с

обем от 125 стр., състоящи се от резюме и въведение, четири основни глави, заключение, справка с приносните моменти, библиография и две приложения. Използваната литература включва предимно линкове към Интернет сайтове – общо 32 заглавия, сред които и четири оперни клавира.

В своето Резюме докторантът представя труда си в съкратен вид – в последователността, в която в следващите глави ще го развие по-подробно. В този смисъл на много места в текста по-нататък се срещат повторения, без които той би имал по-прегледен и строен вид.

Във Въведението можем да се запознаем с предисторията на изследването и с разглеждането на основни въпроси, отнасящи се до присъствието и ролята на оперния жанр в наши дни. За да подкрепи тезата си, авторът се позовава на мнението на седем оперни директори във Великобритания. Засягат се генерални проблеми, свързани с развитието на жанра и опазването му в неговиячист вид от миналото към настоящето, за разликата между традиционната „grand opera“ и камерната опера, правят се някои терминологични уточнения.

Преди да стигне до същинската част на своето изследване, авторът ни запознава с представители на операта в Гърция, както и с школите, възникнали по време на развитието на жанра.

В Четвърта и Пета глава докторантът поставя на преден план текста на своето произведение, запознавайки ни първо с автора му – Йоанис Профис чрез биографията му и негови разсъждения, споделени в интервю, а в Пета глава е поместено пълното либрето на операта. Не съм сигурна дали това е добър подход в една научна разработка, още повече, че в голяма част от пълния текст на труда често попадаме на цитати от либретото, без това да допринася за приносния характер на дисертацията.

Основната част на изследването представлява музикален анализ на авторската творба на Теодор Харидис, в която той разяснява важни музикално-драматургични и структурни нейни елементи. Изборът да озаглави отделните части на операта „поетични сцени“ и „поетични картини“, в които има обособени подчасти със заглавие „лирични песни“, ни насочва към цялостния романтичен характер на музикалната образност, обусловена от основната тема в поетичния текст, а именно – темата за любовта.

Важно е да се отбележи камерния състав на операта: изпълнители са двама певци – сопран и баритон, актьор и инструментален квартет, състоящ се от флейта, цигулка, виолончело и пиано.

В тази шеста, основна глава на труда, авторът подробно описва отделните части на произведението с тяхната продължителност, темпо, време и място на актьорската

рецитация, както и с темите на двамата солисти и отделните инструменти. Тук отново ще срещнем преразказани моменти от либретото на операта, може би с цел да доизяснят и подсилят авторовата мотивация при избора на един или друг музикално-драматургичен ход.

Някои абзаци от текста остават неясни и лишени от конкретност, което да позволи базисни обяснения относно музикалния анализ на произведението да бъдат правилно и докрай разбрани. Ще дам пример с два цитата от автореферата: *„В оперните партии няма обозначена тоналност и от изпълнителите се изисква специфичен подход на акордово мислене, което предоставя по-голяма свобода при драматургичното изграждане на музикалната форма.“* – стр. 10 от Автореферата. И още: *„Докато в т. 15 се появява „модерна“ каденца, терминът, който използвам тук, разкрива, че каденцата не следва традиционния начин, по който е възприета, а идва без никаква подготовка от диафоничните интервали между двата акорда, които създават каденцата. Резултатът постига ефект.“* – стр. 16 от Автореферата.

Съгласна съм с някои от посочените приноси моменти в дисертационния труд, а именно:

1. Проследяване на възможностите за съхраняване на традициите на жанра „камерна опера“, както и разширяването и обогатяването на репертоара в тази област от музикалното изкуство.
2. Реализиран е анализ на ново авторско произведение.
3. Създаденото произведение може да бъде представяно на по-широка публика с цел популяризиране на оперното изкуство.

В резултат на горните разсъждения и като взимам предвид наличието на качествени елементи в дисертационния труд „Камерната опера „La Kgoria“: История на създаването и музикален анализ“, предлагам на уважаемото Научно жури да присъди на Теодор Никифорос Харидис образователната и научна степен „Доктор“ в професионално направление 8.3. – Музикално и танцово изкуство.

София, 07.06. 2023 г.

проф. д-р Боряна Ламбрева

/...../